

از راه قانون

به نظر می‌رسد یکی از روش‌هایی که می‌تواند به کاهش آسیب‌های این ماجرا کمک کند، ایجاد جایگاه قانونی برای ساماندهی این موضوع است؛ مثلاً این که سامانه‌ای تشکیل شود تا خیریه‌های متعدد به صورت آنلاین در بستر آن قرار گیرند و با شناسایی شخص نیازمند، یکی از خیریه‌ها برای کمک به او انتخاب شود. معاون امور ویژه رئیس دادگستری تهران در این باره می‌گوید: «در حال حاضر اگر فردی اقدام به جمع‌آوری و جوه کند و هویتش احراز نشود، صورت حساب او مسدود خواهد شد و در همین رابطه پرونده‌های متعددی تشکیل شده است.» پس اگر به خیریه کمک می‌کنید، قبل از هرچیز باید به دنبال مجوز آن باشید و این را بدانید که تمام خیریه‌ها چه در فضای مجازی، چه در دنیای حقیقی باید مجوز داشته باشند. اعلام شماره کارت یا شماره حساب شخصی از طرف بنیاد یا موسسه‌ای خاص، عملی غیرقانونی و مصداق کلاهبرداری است؛ آنقدر که نه تنها نباید به چنین موسساتی کمک کنید بلکه باید آن را به اطلاع پلیس فتا هم برسانید. ضمن این که فراموش نکنید خارج از محدوده موسسات خیریه و در دایره کوچک‌تر، کسی که بانی این امر می‌شود، باید توانایی جمع‌آوری و رساندن این کمک‌ها را هم داشته باشد و از توانمندهای حوزه مددکاری باشد. پس صرف شناختن افرادی برای کمک، نمی‌تواند دلیلی خوبی برای بانی شدن باشد.

معتمد جمع

طرف مقابل‌تان را چقدر می‌شناسید؟ طرفی که قرار است کمک‌های شما را ساماندهی کند و در راه جریان ذکر شده، مصرف کند؟ چقدر به او، به نیتش و به کار درست بودنش اطمینان دارید؟ اگر جواب همه این سوال‌ها را می‌دانید، پس راه را درست آمده‌اید. در واقع اولین قدم برای یک خیرخواهی ایده‌آل، اعتماد داشتن به آن جریان و متولیان آن است. دست به دست شدن یک شماره کارت که همراهش روایتی از مشکل پیش آمده وجود دارد، برای کمک کردن کافی نیست؛ پس برای شناخت بانیان ماجرا تلاش کنید. گاهی این اعتماد در قالب یک موسسه حمایتی و شناخته شده شکل می‌گیرد. گاهی هم شخص محبوب و شناخته شده‌ای میان مردم رشته این جریان را به دست می‌گیرد و به سبب گذشته خیری که در بین مردم داشته است، می‌تواند معتمد جمعیت زیادی از آدم‌ها باشد. گاهی وقت‌ها هم ممکن است همسایه‌مان که به او اعتماد داریم، فردی را معرفی کند که برای رفع مشکلی خاص در زندگی‌اش، نیاز به کمک دارد. در سال‌های گذشته، کم پیش نیامده است که موسسه‌ای بدون داشتن مجوزی، اقدام به جمع‌آوری کمک‌های مردمی کرده باشد؛ کمک‌هایی که در نهایت معلوم نشده صرف چه اتفاقی و چه کسانی شده است. پس اگر قرار است به موسسات خیریه کمک کنید، از سابقه و مجوز آن اطمینان داشته باشد.

عزت‌مدار باشیم

گاهی ممکن است با گردش در فضای مجازی، عکسی از یک چهره خاص توجه‌مان را جلب کند. بیشتر که به آن دقت می‌کنیم، متوجه می‌شویم این عکس در یک صفحه اصطلاحاً خیریه نشر پیدا کرده است که این کودک با این مشخصات در جایی خاص زندگی می‌کند و اوضاع خوبی ندارد و از مردم برای سرو سامان دادن به زندگی این کودک درخواست کمک کرده است. در چنین شرایطی، حتی اگر فرض را بر صادق بودن متولیان این امر بگذاریم، بدانید انتشارعکس افراد نیازمند به خصوص کودکان که آینده‌ای پیش رو دارند، به کرامت انسانی آنها لطمه می‌زند و روش درستی برای خیر رساندن نیست. پس با کمک به آنها، مشوق‌شان در این راه نباشیم. ضمن این که انتشار بدون اجازه تصاویر هرکسی، جرم محسوب می‌شود و آنها نه تنها خیر نیستند بلکه عملی مجرمانه هم انجام می‌دهند.

راه بدبینی را ببندیم

نکند انتخاب یک مسیر غلط، باعث بسته شدن راه خوبی‌هایمان شوید. امان!... قرایی مقدم به عنوان یک جامعه‌شناس می‌گوید: «معلوم است نیت هرکسی که قدم در این راه می‌گذارد، خیر و نیکوست؛ اما کاش علاوه بر نیت خیر و احساساتش، عاقلانه هم تصمیم بگیرد. تصمیمی که اگر اشتباه باشد و او را به هدفش نرساند، باعث بدبینی او در آینده شود.» و ممکن است در تصمیمات بعدی‌اش تأثیر بگذارد و به چنین جریان‌هایی بدبین شود. کم پیش نیامده است فردی بیشتر از حد مورد نیاز پول جمع‌آوری کرده و با روشن شدن موضوع، موجی از بی‌اعتمادی و اثر منفی در بین خیران این جریان شکل گرفت؛ ماجرای که خیلی وقت‌ها در فضای مجازی اتفاق می‌افتد و این خیران واقعی هستند که نباید اجازه دهند چنین اتفاقاتی فراگیر شود و در حافظه آدم‌ها، خاطره تلخی از نیکی‌هایشان بماند.

قانون اولویت‌بندی

البته قرار نیست همه آدم‌ها در همه جریان‌ها حضور داشته باشند. طبیعی است محدود بودن منابع مالی هرکدام از ما، می‌تواند عاملی برای محدودیت کمک کردن باشد که اگر چنین است، پس برای کمک‌هایتان هم دسته‌بندی قائل شوید و آن مهم‌ترها را در بالای لیست بگذارید. یکی مادر است و درمان کودکی بیمار برایش اولویت دارد.

یکی زمانی طعم خانه نداشتن را چشیده است و قدمی برای فراهم شدن خانه نیازمندی برمی‌دارد. یکی معتقد است کسی نباید سرگرسنه بر بالین بگذارد و تهیه مواد غذایی برایش اولویت دارد. در چنین شرایطی بهترین کار این است که کمک‌هایتان را اولویت‌بندی کنید تا هم کمک‌تان به فراخور حال آن نیازمند کارایی داشته باشد و هم ته قلبتان، از اتفاقی که به واسطه شما رقم خورده است، شیرین باشد.

نتیجه را دریا بیم؟

فارغ از ابعاد حقوقی، این که بدانیم سرانجام این کمک‌ها چه می‌شود، دلی است و کاملاً به فرد کمک‌کننده بستگی دارد. همه ماجرا این است که نیت خیر دارید و مبلغی را برای کمکی در جهتی مشخص پرداخت می‌کنید؛ مابقی برایتان مهم است؟ ممکن است شما مبلغی را برای خرید تلفن همراه یا تبلت به خانواده دانش‌آموز نیازمندی بدهید. این که با آن پول حتماً تبلت خریده شود برایتان اهمیت دارد؟ آنقدر که اگر صرف نیاز ضروری دیگری شود دلتان رضا نیست؟ اگر جواب‌تان به همه این سوال‌ها «بله» است، پس از همان اول برایش برنامه‌ریزی کنید تا مبادا پیگیری‌هایتان به جای خوبی نرسد و از کمک‌های بعدی‌تان هم پشیمان شوید. اگر به موسسه مشخص و مجوزداری کمک می‌کنید، خیلی راحت می‌توانید پیگیر نتیجه و ثمره آن اتفاق شوید. اگر به فرد خاصی کمک می‌کنید، مطمئن شوید آنقدر به او دسترسی دارید که اگر پیگیر نتیجه بشوید، شما را بی‌خبر نمی‌گذارد. خلاصه این که اگر بدون دیدن نتیجه کمک‌هایتان، دلتان آرام نمی‌گیرد، راهی را انتخاب کنید که بتوانید شیرینی به ثمر رسیدن کمک‌تان را بچشید؛ در غیر این صورت، برخی کمک‌ها صرفاً حال خوب معنوی و بی‌شک اثرات خوبی در زندگی‌تان خواهد داشت، ولی ممکن است دیگر نتوانید خبری از بانیان کار بگیرید. پس از این اتفاق ناراحت نشوید و همه چیز را به خدا بسپارید.

چارچوب قانونی

دایره کمک‌های مردمی آنقدر گسترده است که نمی‌توان برای آن حد و مرزی مشخص کرد. گاهی مرز آن خانه دیوار به دیوار و همسایه‌مان است که می‌دانیم چه مشکلاتی دارد و گاهی هم ترجیح می‌دهیم کمی دورتر برویم و قانونی‌تر عمل کنیم که

کمک کردن وجود دارد. علاوه بر کمیته امداد، بهزیستی، سازمان زندان‌ها، خیریه‌هایی که سال‌هاست در این راه فعالیت می‌کنند و شناسنامه‌های محکمی دارند و... هم می‌توانند ما را به آن هدفی که به دنبالش هستیم، برسانند. واقعیت را بخواهید، چیزی که زیاد است راه برای کمک کردن، اما مهم این است شما دلتان با کدام صاف‌تر است.

مرسوم‌ترین آنها به سرپرستی قبول کردن کودکانی است که کمیته امداد آنها را معرفی می‌کند؛ اتفاقی که احتمالاً بارها در زمان‌ها و مکان‌های مختلف با آن مواجه شده‌اید.

به نظر می‌رسد این شاید روشن‌ترین راه است که می‌دانیم مبلغی که ماهانه پرداخت می‌کنیم، برای چه کاری و حتی برای چه کودکی هزینه می‌شود. البته راه‌های قانونی متعددی برای